

Artikelen

Voorstel tot een objectieve motivering van de onderhoudsbijdragen voor kinderen

Ellen Van Royen

Referendaris Rechtbank Eerste Aanleg te Brussel

I. INLEIDING

1. De begroting van onderhoudsbijdragen voor kinderen ligt reeds lang bijzonder gevoelig en vormt in de praktijk een belangrijke bron van discussie. In het verleden is vaak gebleken dat het bedrag van de onderhoudsbijdrage sterk kon variëren afhankelijk van het gerechtelijk arrondissement of de rechtbank (vrede-rechter, jeugdrechter, voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, appelrechter) waarvoor men verscheen. In de wet waren immers tot op heden geen criteria of omschreven methoden terug te vinden waarop de rechter zich kon baseren om de onderhoudsbijdrage te bepalen. Dit leidde tot een grote verscheidenheid in rechtspraak waarbij in het ene geval de onderhoudsbijdrage wel uitgebreid werd gemotiveerd terwijl in het andere geval met een soort hocus-pocuseffect tot een bepaald bedrag werd gekomen, hetgeen vaak als onrechtvaardig werd beschouwd door de rechtzoekende.

2. De wetgever heeft duidelijk een einde willen stellen aan deze praktijk, doch voert geen uniforme berekeningsmethode voor onderhoudsbijdragen in. De wet van 19 maart 2010¹ legt in hoofdzaak een strikte motiveringsplicht op aan de alimentatierechter, die een aantal parameters verplicht moet aftoetsen en tevens moet verduidelijken op welke manier deze parameters in acht werden genomen. Daarnaast worden in de nieuwe wet enkele verduidelijkingen en definities opgenomen². Ten slotte wordt bepaald dat er een *commissie voor onderhoudsbijdragen* wordt opgericht. Het wettelijk

takenpakket van deze commissie wordt beperkt tot het opstellen van aanbevelingen voor de begroting van de kosten voortvloeiende uit artikel 203, § 1 BW en de vaststelling van de bijdrage van elk van de ouders overeenkomstig artikel 203bis BW. Deze aanbevelingen moeten jaarlijks door de commissie worden geëvalueerd waarna een advies aan de minister van Justitie en de minister bevoegd voor gezinnen wordt bezorgd voor de 31ste januari van het jaar volgend op het voorbije burgerlijke jaar. Dit advies zal dan worden neergelegd in de federale wetgevende kamers aangevuld met de bemerkingen van de genoemde ministers (art. 1322, § 1 Ger.W.).

Tot slot nodigt de nieuwe wet de Koning uit om een gedetailleerde begrotingsmethode bij koninklijk besluit uit te werken teneinde de toepassing van de aanbevelingen van de commissie voor onderhoudsbijdragen te vergemakkelijken. Indien een uniforme berekeningsmethode bij KB zou worden opgelegd, kan de rechter hiervan slechts afwijken bij een met bijzondere redenen omkleed vonnis waarin wordt verduidelijkt op welke manier de onderhoudsbijdrage en de eventuele modaliteiten voor aanpassing ervan werden bepaald (art. 1321, § 2, 2° Ger.W.).

3. De nieuwe wet laat de mogelijkheid voor een uniforme berekeningsmethode open, maar het is nu reeds duidelijk dat dit verre toekomstmuziek is. Tot zolang zal de rechter zelf moeten uitzoeken op welke manier hij de onderhoudsbijdragen op een objectieve wijze kan begroten. Deze bijdrage heeft als concrete doelstelling

-
1. Wet 19 maart 2010 tot bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen, *BS* 19 maart 2010.
 2. Voor uitgebreide commentaar bij deze nieuwe wet: S. BROUWERS, "Wet ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen", *TJK* 2010, afl. 3, 156-168; N. DANDOY, "La loi du 19 mars 2010 visant à promouvoir une objectivation du calcul des contributions alimentaires des père et mère au profit de leurs enfants", *RTDF* 2010, afl. 3, 775-798; P. SENAËVE, "De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdragen voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht" in P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2010, 1-73 en G. VERSCHULDEN, "De wet van 19 maart ter bevordering van een objectieve berekening van kinderalimentatie", *T.Fam.* 2010, afl. 8, 161-188.

een soort modelmotivering voor de bepaling van onderhoudsbijdragen in een vonnis uit te werken. De klemtoon van deze tekst ligt dan ook op de concrete toepassing van de nieuwe wettelijke bepalingen in de praktijk. De modelmotivering werd uitgewerkt aan de hand van de begrotingsparameters zoals bepaald in artikel 1321, § 1 Ger.W.

II. VERDUIDLIJKING VAN DE WETTELIJKE REGELS

4. Het is aangewezen in het vonnis te verduidelijken met welke wettelijke principes rekening dient te worden gehouden in een beslissing met betrekking tot de onderhoudsbijdrage.

In toepassing van artikel 203, § 1 van het Burgerlijk Wetboek dienen de ouders naar evenredigheid van hun middelen te zorgen voor de huisvesting, het levensonderhoud, de gezondheid, het toezicht, de opvoeding, de opleiding en de ontplooiing van hun kind/kinderen.

De bijdrage van elke ouder in deze kosten wordt bepaald in verhouding tot zijn/haar respectieve aandeel in de samengevoegde middelen (art. 203bis, § 1 van het Burgerlijk Wetboek).

Bij de begroting van de onderhoudsbijdrage dient rekening te worden gehouden met de inkomsten en mogelijkheden van elke ouder, de gewone en buitengewone kosten van het kind/de kinderen of de behoeften van het kind/de kinderen, de bijdrage in natura door elke ouder tijdens het verblijf van het kind/de kinderen, alsook het bedrag van de kinderbijslag, de fiscale voordelen van alle aard en de inkomsten uit het genot van de goederen van het kind/de kinderen die elk van de ouders ontvangt (art. 1321, § 1 van het Gerechtelijk Wetboek).

In de hypothese dat een gelijkmatig verdeeld verblijf werd bepaald, kan eventueel de volgende verduidelijking worden opgenomen:

De invoering van een gelijkmatig verdeeld verblijf betekent niet automatisch dat er geen onderhoudsbijdrage verschuldigd is. Het uitgangspunt is de evenredige bijdrage van elke ouder in functie van zijn middelen en niet de verblijfsregeling op zich.

III. BEGROTINGSPARAMETERS

§ 1. FINANCIËLE SITUATIE VAN PARTIJEN

5. Overeenkomstig artikel 203, § 2 BW wordt de bijdragecapaciteit van elke ouder berekend in functie van zijn middelen, zijnde alle beroepsinkomsten, roerende en onroerende inkomsten, alsook alle voordelen en andere middelen die hun levensstandaard en deze van hun kind/kinderen waarborgen.

Hierbij dient de rechter niet enkel rekening te houden met de reële inkomsten, doch ook met de virtuele inkomsten of het verdienvermogen van partijen, alsook met de niet-samendrukbare uitgaven, zoals een hypothecaire leningslast of huurlast, de onderhoudslasten van een kind/kinderen uit een andere relatie of eventuele medische uitgaven van een ouder³.

De vaste dagelijkse uitgaven komen niet in aanmerking bij het bepalen van de omvang van de onderhoudsverplichting, omdat deze verplichtingen voorrang hebben op alle andere lasten, die elk van beide ouders dan ook moet aanpassen aan zijn financiële mogelijkheden en noden van het kind/de kinderen⁴.

In casu ziet de financiële situatie van beide partijen eruit als volgt:

A. OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE SITUATIE VAN DE ONDERHOUDSGERECHTIGDE

1. GLOBALE INKOMSTEN

6. De rechter dient bij de bepaling van de globale inkomsten van partijen niet enkel rekening te houden met de inkomsten zoals aangegeven in het aanslagbiljet van de personenbelasting, maar ook met niet-aangegeven of zwarte inkomsten, het gebruik van luxe goederen die eigendom zijn van een vennootschap voor privédoeleinden, de inkomsten uit beleggingen, huurinkomsten, maaltijdcheques, het gebruik van een bedrijfswagen/gsm/laptop, alsook met de niet-financiële voordelen zoals de taak die één van de ouders op zich neemt om het kind naar school en naar buitenschoolse activiteiten te brengen, om de administratieve of medische taken op zich te nemen en om de kinderen een bezigheid te geven tijdens de schoolvakanties⁵.

3. – Cass. 16 april 2004, Div.Act. 2004, 97, noot A.-M. BOUDART, RABG 2004, 1221, noot S. BROUWERS, JT 2004, 780, Pas. 2004, 628 en RTDF 2004, 1014, noot N. DANDOUY. Zie ook G. VERSCHULDEN, S. BROUWERS, K. BOONE, I. MARTENS en K. VERSTRAETE, "Overzicht rechtspraak Familierecht (2001-2006)", TPR 2007-1, nr. 530, p. 511: "De rechter dient rekening te houden met de lasten die op één van de ouders rusten bij de bepaling van de respectievelijke middelen."

– Cass. 10 januari 2003, RW 2004-2005, 740 en RTDF 2005, 559. Zie ook G. VERSCHULDEN, S. BROUWERS, K. BOONE, I. MARTENS en K. VERSTRAETE, "Overzicht rechtspraak Familierecht (2001-2006)", TPR 2007-1, nr. 530, p. 512:

"Indien de ouders niet naar evenredigheid bijdragen in de kosten van de woning, van de huur of de hypothecaire lening, bijvoorbeeld wanneer de hypothecaire last uitsluitend door één ouder wordt gedragen terwijl de andere ouder kosteloos in de voormalige gezinswoning is blijven wonen, dan moet volgens het Hof met dit onevenwicht wel degelijk rekening worden gehouden bij het bepalen van de onderhoudsbijdrage zelf."

4. Cass. 2 mei 2005, Div.Act. 2006, 70, noot J. BEERNAERT en RTDF 2006, 543, noot. Zie G. VERSCHULDEN, S. BROUWERS, K. BOONE, I. MARTENS en K. VERSTRAETE, "Overzicht rechtspraak Familierecht (2001-2006)", TPR 2007-1, nr. 530, p. 512: "Om de respectievelijke mogelijkheden van de vader en de moeder te bepalen, moet de rechter onder meer rekening houden met de lasten die op elk van hen wegen. Door te beslissen dat de netto-inkomsten niet moeten worden verminderd met het bedrag van de kosten van het dagelijkse leven, aangezien het aftrekken van deze kosten van de inkomsten van één van de ouders in werkelijkheid erop zou neerkomen een gedeelte van genoemde inkomsten te wissen, dat wil zeggen een essentieel bestanddeel van de kosten van het kind, dat men precies via de methode Renard probeert te bepalen, verantwoordde het bestreden arrest van het hof van beroep te Bergen zijn beslissing niet naar recht. Niettegenstaande het hof verwijst naar 'kosten van het dagelijkse leven' ging het in casu over (niet te herleiden) hypothecaire lasten. In die zin komt het arrest wel in de lijn te liggen van de vorige arresten van 10 januari 2003 en 16 april 2004."

5. Verantwoording bij amendement nr. 2 (NYSSENS), Parl.St. Kamer 2008-2009, nr. 52K0899/002, 8.

De partijen moeten deze informatie verschaffen aan de hand van een aantal stukken zoals aanslagbiljetten in de personenbelasting, loonfiches, balansen en jaarrekeningen, details van de afgetrokken beroepskosten, stukken met betrekking tot onroerende goederen en beleggingen.

*Mevr./dhr. is werkzaam als *** bij (eventueel naam van de werkgever) en vermelding van de arbeidsduur (bv. voltijds, deeltijds, 4/5) OFWEL mevr./dhr. is werkloos/werkzoekende sinds *** en ontvangt een werkloosheidsuitkering OFWEL mevr./dhr. is arbeidsongeschikt/invaliden en ontvangt een vergoeding van een ziekteverzekering OFWEL mevr./dhr. ontvangt een leefloon vanwege het OCMW.*

a. Beroepsinkomsten

*Uit het neergelegde aanslagbiljet in de personenbelasting voor de inkomsten van 2009 (aanslagjaar 2010) OFWEL de neergelegde individuele loonfiche 281.10 voor het inkomstenjaar 2009 blijkt dat dhr./mevr. een belastbaar inkomen ontving van *** EUR waarop *** EUR bedrijfsvoorheffing en *** EUR bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid werden afgehouden en waarop hij/zij nog *** EUR belastingen diende te betalen wegens te weinig afgehouden bedrijfsvoorheffing OF hij/zij een terugbetaling van te veel afgehouden bedrijfsvoorheffing ontving van *** EUR, zodat zijn/haar netto-inkomen voor dat jaar bepaald kan worden op *** EUR, hetzij gemiddeld *** EUR per maand⁶.*

*Blijkens de individuele maandloonfiche voor de maand ***/de neergelegde maandloonfiches over het jaar *** ontving dhr./mevr. een nettoloon van (gemiddeld/ongeveer) *** EUR, hetgeen vermeerderd met het (dubbel) vakantiegeld en de eindejaarspremie neerkomt op een beschikbaar bedrag van *** (afgerond) per maand⁷.*

Bij de bepaling van de inkomsten van de partijen dient

m.i. tevens rekening te worden gehouden met de fiscale impact van enerzijds kinderen ten laste (fiscaal voordeel van art. 136 WIB) en anderzijds de fiscale aftrekbaarheid van de onderhoudsbijdragen (art. 104, 1° en 2° WIB)⁸. De fiscale voordelen van alle aard zijn een begrotingsparameter op zich, zoals bepaald in artikel 1321, § 1, 5° Ger.W. Aangezien het fiscaal voordeel van kind ten laste en de fiscale aftrekbaarheid van de onderhoudsbijdragen een directe impact hebben op de beroepsinkomsten van de partijen, lijkt het me dan ook aangewezen om deze parameter, indien mogelijk, in rekening te brengen bij de beoordeling van de financiële situatie van de partijen.

1) Verhoging van de belastingvrije som voor kinderen ten laste (art. 132 WIB)⁹

*Uit deze maand- of jaarloonfiche blijkt echter dat de berekening van de bedrijfsvoorheffing en de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid toen evenwel gebeurde op basis van (aantal) kind/kinderen ten laste, daar waar dhr./mevr. in de toekomst slechts (aantal: één of geen) kind/kinderen ten laste zal hebben, hetgeen een aanzienlijke toename van de bedrijfsvoorheffing en de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid met zich meebrengt, met als gevolg dat de rechtbank dan ook slechts rekening houdt met een netto-inkomen van *** EUR per maand.*

*Uit deze maand- of jaarloonfiche blijkt echter dat bedrijfsvoorheffing werd afgehouden op basis van de vermelding “geen personen ten laste” daar waar dhr./mevr. vanaf *** (datum) wel (aantal) kind/kinderen ten laste heeft, zodat te veel bedrijfsvoorheffing werd ingehouden met als gevolg dat dhr./mevr. een teruggave van belastingen zal ontvangen.*

*Hiermee rekening houdende raamt de rechtbank het netto-inkomen van dhr./mevr. op een bedrag van *** EUR per maand¹⁰.*

6. Brussel 3 november 2010, AR/2009/JR/207, onuitg.; Brussel 21 april 2010, AR/2008/JR/199, onuitg.; Brussel 30 maart 2010, AR/2009/JR/201, onuitg.; Brussel 17 februari 2010, AR/2009/JR/170, onuitg.; Brussel 3 november 2009, AR 2008/JR/234, onuitg. en Brussel 24 januari 2008, AR/2007/JR/156, onuitg.
7. Brussel 3 november 2010, AR/2009/JR/207, onuitg.; Brussel 1 juni 2010, AR/2009/JR/50 en 2009/JR/99, onuitg.; Brussel 17 februari 2010, AR/2009/JR/170, onuitg. en Brussel 14 februari 2008, AR/2007/JR/167, onuitg.
8. Zie ook C. AERTS, “De fiscale behandeling van onderhoudsbijdragen voor kinderen en onderhoudsgelden tussen (ex)-echtgenoten” in P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2010, 217-282.
9. Opmerking: bij de inhouding van de bedrijfsvoorheffing houdt men rekening met het aantal kinderen ten laste, weliswaar slechts bij één van beide partners (uitzondering: in geval van gescheiden ouders waarbij de kinderen gelijkmatig bij elk van beide ouders verblijven; het fiscaal voordeel zal dan worden verdeeld als de voorwaarden van artikel 132bis WIB voldaan zijn). Vooral als er meerdere kinderen zijn, kan dit een aanzienlijke verhoging van het maandelijks netto-inkomen betekenen:
Overzicht van aantal kinderen/vermindering per maand:
1 kind: 31 EUR;
2 kinderen: 84 EUR;
3 kinderen: 224 EUR;
4 kinderen: 410 EUR;
5 kinderen: 605 EUR;
6 kinderen: 801 EUR;
7 kinderen: 996 EUR;
8 kinderen: 1.206 EUR.
Indien één van de ouders een nettoloon heeft van 1.500 EUR zonder kinderen ten laste, dan zal hij/zij 1.724 EUR verdienen als de drie kinderen bij hem/haar ten laste zijn.
10. Brussel 5 juni 2008, AR/2008/JR/38, onuitg. en Brussel 14 februari 2008, AR/2007/JR/147, onuitg.

2) Fiscale aftrek ten belope van 80% van de betaalde onderhoudsbijdrage

Er moet tevens in rekening worden gebracht dat dhr./mevr. 80% van de betaalde onderhoudsbijdragen zal kunnen aftrekken van zijn/haar belastbare inkomsten, hetgeen voor hem/haar een zekere belastingbesparing oplevert¹¹.

De fiscale aftrekbaarheid van de onderhoudsbijdrage verhoogt het netto beschikbaar inkomen van de onderhoudspllichtige. Dit voordeel kan eventueel berekend worden met de onderhoudsgeldcalculator van de Gezinsbond. Hierbij zal wel rekening worden gehouden met de onderhoudsbijdrage die men bekomt op basis van het rekenprogramma¹².

b. Niet-aangegeven inkomsten (zwarte inkomsten)¹³

*Dhr./mevr. is zelfstandige OF dhr./mevr. is daarnaast zelfstandige in beroep en heeft een (geschatte) gemiddelde omzet van *** EUR per maand, waarvan de beroepsuitgaven (*** EUR) nog dienen te worden afgetrokken, hetgeen resulteert in een netto-inkomen van *** EUR per maand.*

De rechtbank merkt op dat dergelijk laag bedrag aan netto-inkomsten (totaal) ongeloofwaardig is en dat dhr./mevr. zijn/haar beroepsuitgaven kennelijk overdrijft en/of andere niet opgegeven inkomsten genereert.

*De beschikbare inkomsten van dhr./mevr. dienen bijgevolg te worden bepaald op een minimum van *** EUR per maand¹⁴.*

c. Voordelen in natura¹⁵

*Daarnaast geniet dhr./mevr. nog een aantal voordelen in natura (blijkens de maandloon- of jaarloonfiche) waaronder maaltijdcheques, een hospitalisatieverzekering, een groepsverzekering, gebruik van luxegoederen die eigendom zijn van een vennootschap, een bedrijfswagen, internet, gsm voor privédoel-einden. Dit brengt met zich mee dat deze welbepaalde kosten niet met het gezinsinkomen dienen te worden betaald, waardoor het financieel vermogen voor bijdrage in de kosten van de kinderen verhoogt. Het voordeel in natura kan (eventueel rekening houdende met de afhouding van *** EUR per maand die de werkgever hiervoor verricht) bepaald/geraamd worden op (ongeveer) *** EUR per maand¹⁶.*

d. Inkomsten uit beleggingen

Bij de bepaling van de inkomsten uit beleggingen dient rekening te worden gehouden met de netto-opbrengst, hetgeen wordt bekomen door de roerende voorheffing en de eventuele beheerskosten in mindering te brengen van de bruto-opbrengst. Het belastingtarief bedraagt 10-25% volgens de soort inkomsten.

*Tevens geniet dhr./mevr. van inkomsten uit roerende goederen, waarvan de netto-opbrengst, na aftrek van de roerende voorheffing (***EUR), *** EUR bedraagt.*

e. Inkomsten uit onroerende goederen/huurinkomsten

*1. Daarnaast ontvangt dhr./mevr. maandelijks inkomsten uit de verhuur van een eigen onroerend goed, hetgeen na de forfaitaire aftrek van 40% kosten (zie o.m. de aangifte van huurinkomsten in de personenbelasting OFWEL aftrek van de werkelijke kosten (onroerende voorheffing en de kosten van onderhoud en verzekering), *** EUR per maand bedraagt¹⁷.*

2. Er kan geen rekening worden gehouden met de huur die dhr./mevr. ontvangt van een eigen woning, nu dhr./mevr. terecht aangeeft dat hij de nettohuuropbrengsten (na aftrek van de onroerende voorheffing en de verzekeringspremie) dient aan te wenden voor dringende renovatiewerken aan de woning¹⁸.

f. Niet-financiële voordelen

Daarnaast neemt dhr./mevr. alle administratieve of medische zaken op zich OF dhr./mevr. staat volledig in voor alle vervoerskosten en het traject naar school/buitenschoolse activiteiten, de opvang van de kinderen gedurende de vakantieperiodes OF dhr./mevr. betaalt een aantal kosten rechtstreeks (bv. kosten van buitenschoolse activiteiten).

Deze beschikbaarheid van dhr./mevr. is een vorm van beschikken over zijn middelen, maar vormt tegelijk een bijdrage in natura in de kosten van het kind/de kinderen, waarmee de rechtbank rekening dient te houden (*infra* nr. 30-34). Het lijkt me dan ook aangewezen dit aspect in rekening te brengen bij de begroting van de bijdrage in natura.

11. Brussel 2 december 2010, AR/2010/JR/49, onuitg.; Brussel 28 september 2010, AR/2010/JR/39, onuitg.; Brussel 5 juni 2008, AR/2008/JR/38, onuitg.; Brussel 2 april 2009, AR/2008/JR/181, onuitg.; Brussel 14 februari 2008, AR/2007/JR/167, onuitg. en Brussel 11 februari 2009, AR 2008/JR/24, onuitg.
12. Y. COEMANS, "De onderhoudsgeldcalculator: een objectieve berekeningsmethode voor onderhoudsbijdragen voor kinderen" in P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwijking – Fiscale aspecten*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2010, 169-170.
13. Verantwoording bij amendement nr. 2 (NYSSENS), *Parl.St.* Kamer 2008-2009, nr. 52K0899/002, 8.
14. Brussel 24 januari 2008, AR/2007/JR/156, onuitg.
15. Verantwoording bij amendement nr. 2 (NYSSENS), *Parl.St.* Kamer 2008-2009, nr. 52K0899/002, 8.
16. Brussel 2 december 2010, AR/2010/JR/49, onuitg.; Brussel 3 november 2010, AR/2009/JR/207, onuitg.; Brussel 30 juli 2010, AR 2009/JR/203, onuitg.; Brussel 21 april 2010, AR/2008/JR/199, onuitg.; Brussel 2 april 2009, AR/2008/JR/181, onuitg.; Brussel 18 maart 2008, AR/2007/JR/86, onuitg. en Brussel 14 februari 2008, AR/2007/JR/167, onuitg.
17. Brussel 7 oktober 2010, AR/2009/JR/226, onuitg.
18. Brussel 30 maart 2010, AR/2009/JR/201, onuitg.

2. VIRTUELE INKOMSTEN

7. De rechter kan, behoudens tegenbewijs, ook rekening houden met tekenen en indicïen waaruit een hogere graad van goeioheid blijkt dan uit de aangegeven inkomsten¹⁹. In de rechtspraak werd hiermee reeds rekening gehouden.

a. Inkomsten welke de ouder geacht wordt te kunnen verwerven middels een normale beroepsuitoefening, rekening houdende met zijn leeftijd, opleiding, gezondheid en beschikbaarheid

1. Dhr./mevr. heeft momenteel geen inkomen OFWEL dhr./mevr. ontvangt een werkloosheidsuitkering.

Uit de neergelegde stukken blijkt dat hij/zij actief op zoek is naar werk OF dhr./mevr. bewijst evenwel niet dat hij/zij een betrekking zou kunnen vinden, nu de leeftijd, opleiding en gezondheidstoestand geen beletsel vormen.

*Gelet op zijn/haar opleiding gaat de rechtbank dan ook uit van een realistisch verdienvermogen van minstens *** EUR gemiddeld per maand (vakantiegeld en eindejaarspremie inbegrepen)²⁰.*

2. Mevr. werkt halftijds als verkoopster in een winkel. Hoewel zij stelt dat zij, omdat er geen voltijdse betrekking mogelijk is voor haar bij deze werkgever, een opleiding heeft gevolgd in schoonheidszorgen en haar diploma hiervan neerlegt, vindt zij dat men hierbij niet mag staande houden dat zij een bijkomend inkomen heeft omdat zij er geen commerciële uitbating van maakt. Ter zitting verklaart mevr. dat zij liever geen grote arbeidsduur wenst te presteren omdat het op deze wijze comfortabel is.

*De rechtbank heeft niet te oordelen over de persoonlijke vrije keuzes die de partijen stellen, doch moet erop wijzen dat een ouder zich niet kan verstoppen achter een officiële of bestaande situatie, daar waar de onderhoudsplicht van een ouder voor zijn kinderen in proportie dient te staan met de “verdien capaciteit”. Het is duidelijk dat mevr. minstens een bijkomende halftijdse job kan vinden, zodat de rechtbank uitgaat van een verdien capaciteit in hoofde van mevrouw van *** EUR per maand²¹.*

b. Inkomsten die de ouder-vennoot of bestuurder van een vennootschap normalerwijze moet toegekend krijgen gelet op de financiële situatie van de vennootschap

1. *Bij de beoordeling van een onderhoudsvordering is de rechtbank niet gehouden door de fiscaal aangegeven of in rekening gebrachte inkomsten. Er dient rekening te worden gehouden met de tastbare situatie waarin de partijen verkeren, eerder dan met boekhoudkundige en/of fiscale constructies.*

Gelet op zijn/haar uitgavenpatroon dient dhr./mevr. noodzakelijkerwijze over meer te beschikken dan hetgeen fiscaal werd aangegeven.

*Er zijn dan ook gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens dat dhr./mevr. een beschikbaar inkomen heeft – alle voordelen in natura meegerekend en alle personenbelasting afgetrokken – van minstens *** EUR per maand OF Bijgevolg raamt de rechtbank de werkelijke draagkracht van dhr./mevr. op *** EUR per maand²².*

2. Dhr./mevr. is zelfstandige. Hij/Zij heeft een BVBA waarin zijn/haar activiteiten zijn ondergebracht. Hij/Zij stelt te beschikken over een netto-inkomen van *** EUR per maand.

Nochtans blijkt uit het overzicht dat wordt neergelegd, dat ten tijde van de samenwoning, maandelijks een hoger bedrag in het gezin werd ingebracht. Het cijfer dat hij/zij vooropstelt, geeft dus geen juist beeld van zijn werkelijke inkomsten, maar van zijn/haar eigen beslissing. Uit de stukken blijkt in ieder geval dat zijn/haar BVBA winstgevend is en dat de winst in huidig boekjaar wel tienmaal hoger lag dan in het vorige boekjaar²³.

c. Inkomsten die zouden kunnen voortvloeien uit alimentatievorderingen waarop de ouder gerechtigd is

*Dhr./mevr. heeft nog (aantal) kind(eren) ten laste uit een andere relatie, waarvoor hij/zij blijkbaar een maandelijks onderhoudsbijdrage ontvangt van *** EUR per maand.*

*Dhr./mevr. heeft nog een derde kind ten laste dat thans *** jaar oud is en dat hoofdzakelijk bij hem/haar verblijft of op weekbasis bij hem/haar verblijft en voor wie zij *** EUR kinderbijslag ontvangt²⁴.*

19. Verantwoording bij amendement nr. 2 (NYSSENS), *Parl.St.* Kamer 2008-2009, nr. 52K0899/002, 8; P. SENAËVE, “De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdragen voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht” in P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2010, 17-18 en G. VERSCHULDEN, “De wet van 19 maart ter bevordering van een objectieve berekening van kinderalimentatie”, *T.Fam.* 2010, afl. 8, 166.

20. Brussel 7 oktober 2010, AR/2009/JR/226, onuitg.; Brussel 10 februari 2010, AR/2009/JR/124, onuitg.; Brussel 18 maart 2008, AR/2007/JR/86, onuitg. en Brussel 10 maart 2009, AR/2008/JR/141, onuitg.

21. Brussel 6 februari 2008, AR 2007/JR/7, onuitg.

22. Brussel 2 april 2009, AR/2008/JR/181, onuitg. en Brussel 18 maart 2008, AR/2007/JR/86, onuitg.

23. Brussel 30 juli 2010, AR/2009/JR/203, onuitg.

24. Brussel 14 februari 2008, AR/2007/JR/147, onuitg.

d. Inkomsten die een ouder zou kunnen genieten middels een goed beheer van zijn vermogen

Daarnaast geniet mevr. nog inkomsten uit een beleggingsportefeuille die geschonken werd door haar ouders. Deze portefeuille bevat op dit ogenblik een kapitaal ten bedrage van 319.937,70 EUR. Mevr. gaat uit van een gemiddelde netto-opbrengst a rato van 2,42%, doch rekening houdende met de muntontwaarding van ongeveer 2%, zou de netto-opbrengst volgens haar moeten worden herleid tot 0,42%, hetgeen neerkomt op een jaaropbrengst uit kapitaal van 1.344 EUR of een maandelijkse opbrengst van 112 EUR.

Het is inderdaad juist dat de inflatie een zekere impact zal hebben op de waarde van het kapitaal. Uit de neergelegde analyse van de financiële situatie van mevr. blijkt dat haar portefeuille voornamelijk wordt belegd in staatsobligaties over een periode van 5 tot 10 jaar. Op dit ogenblik is het echter nog niet zeker hoeveel de inflatie over deze gehele periode zal bedragen.

De rechtbank gaat daarom uit van een netto-opbrengst van 1,827% zoals geraamd door bank X, hetgeen neerkomt op een jaaropbrengst van 5.845 EUR of 487 EUR per maand.

3. LASTEN

8. De nieuwe wet heeft geen duidelijkheid gebracht op vlak van de discussie die in de praktijk bestond omtrent het al of niet aftrekken van bepaalde (woning)lasten. Uit de voorbereidende werkzaamheden blijkt wel dat de opsomming van artikel 203, § 2 BW niet limitatief bepaald is en de wetgever dus wel degelijk de bedoeling heeft om de rechter de mogelijkheid te geven de niet-samendrukbare kosten van de ouders in mindering te kunnen brengen, zoals een hypothecaire leningslast of een te betalen huur, alsook de onderhoudskosten van een kind uit een andere relatie en de eventuele medische uitgaven van de ouder zelf²⁵.

a. Hypothecaire leningslast of huurlast

Dhr./mevr. woont alleen in een aangekochte (sociale) woning waarvoor een hypothecaire lening wordt afbetaald a rato van *** EUR per maand OF Dhr./mevr. woont in een gehuurde

(sociale) woning met een maandelijkse huurlast van *** EUR per maand²⁶.

Dhr./mevr. woont kostendelend samen met zijn/haar nieuwe partner OF Dhr./mevr. is opnieuw gehuwd met een echtgeno(o)t(e) die blijkbaar werkloos/huisvrouw is en zonder enig inkomen zit of een netto-uitkering ontvangt of werkt als bediende en een netto-inkomen ontvangt EN hebben een maandelijkse huurlast van *** EUR per maand OF betalen maandelijks een hypothecaire lening a rato van *** EUR per maand, zodat in zijnen/haren hoofde slechts rekening wordt gehouden met *** (aandeel: de helft, twee/derde, enz.) van de huur- of hypothecaire leningslast²⁷.

Dhr./mevr. woont in bij zijn ouders en heeft dus (geen) of een beperkte woonkost, doch draagt wel bij voor (aandeel: de helft, één/derde) in de kosten van de nutsvoorzieningen²⁸.

b. Onderhoudskosten van een kind uit een andere relatie

Dhr./mevr. heeft nog (aantal) ander kind/andere kinderen ten laste uit een vorig(e) huwelijk/relatie, waarvoor hij/zij maandelijks een onderhoudsbijdrage betaalt van *** EUR²⁹.

Naast de (aantal) gemeenschappelijke kinderen van partijen woont in het gezin van dhr./mevr. ook nog een kind uit zijn/haar nieuwe relatie, dat thans *** jaar oud is en voor wiens onderhoud dhr./mevr. dient in te staan³⁰.

Dhr./mevr. heeft nog de onderhoudskosten van een (tweede) kind, in wiens onderhoud de moeder/de vader niet bijdraagt.

c. Medische uitgaven van de ouder (uitzonderlijk karakter)³¹

De rechtbank kan rekening houden met dokters- en apothekerskosten van partijen die hun gezondheidstoestand vereisen. Beide partijen lijken belangrijke medische kosten te hebben³².

4. BESLUIT FINANCIËLE SITUATIE VAN DE ONDERHOUDSGERECHTIGDE

9. Hiermee rekening houdende kan de totale draagkracht van dhr./mevr. geraamd worden op ***EUR per maand.

25. Het verslag van de hoorzitting met prof. P. Senaev (opgenomen als bijlage bij het verslag namens de commissie voor de Justitie), *Parl.St.* Kamer 2008-2009, nr. 52K0899/005, 40-46; Verantwoording bij amendement nr. 2 (NYSSENS), *Parl.St.* Kamer 2008-2009, nr. 52K0899/002, 9; P. SENAËVE, "De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdragen voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht" in P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. wet van 19 maart 2010 tot objectivering onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2010, 19-20 en G. VERSCHULDEN, "De wet van 19 maart ter bevordering van een objectieve berekening van kinderalimentatie", *T.Fam.* 2010, afl. 8, 166.
26. Brussel 17 februari 2010, AR/2009/JR/170, onuitg. en Brussel 10 februari 2010, AR/2009/JR/124, onuitg.
27. Brussel 2 december 2010, AR/2010/JR/49, onuitg.; Brussel 30 maart 2010, AR/2009/JR/201, onuitg.; Brussel 17 februari 2010, AR/2009/JR/170, onuitg.; Brussel 11 februari 2009, AR/2008/JR/148, onuitg.; Brussel 16 juni 2008, AR/2007/JR/91, onuitg. en Brussel 14 februari 2008, AR/2007/JR/167, onuitg.
28. Brussel 10 juli 2008, AR/2006/JR/212, onuitg.
29. Brussel 24 maart 2010, AR/2010/JR/1, onuitg. en Brussel 14 februari 2008, AR/2007/JR/167, onuitg.
30. Brussel 30 maart 2010, AR/2009/JR/201, onuitg. en Brussel 1 december 2010, AR/2010/JR/3, onuitg.
31. Cass. 16 april 2004, *Div.Act.* 2004, 97, noot A.-M. BOUDART, *RABG* 2004, 1221, noot S. BROUWERS, *JT* 2004, 780, *Pas.* 2004, 628 en *RTDF* 2004, 1014, noot N. DANDY. Zie ook G. VERSCHULDEN, S. BROUWERS, K. BOONE, I. MARTENS en K. VERSTRAËTE, "Overzicht rechtspraak Familierecht (2001-2006)", *TPR* 2007-1, nr. 530, p. 511.
32. Brussel 3 november 2009, AR/2008/JR/234, onuitg. en Brussel 9 oktober 2007, AR/2006/JR/246, onuitg.

Het totale beschikbare inkomen voor dhr./mevr. kan bepaald worden op *** EUR per maand.

Het totale beschikbaar inkomen voor dhr./mevr. kan bepaald worden op ***EUR per maand zonder de fiscale aftrekbaarheid van de betaalde onderhoudsbijdragen in rekening te brengen die voor dhr./mevr. een aanzienlijke belastingbesparing met zich meebrengt.

Het beschikbaar inkomen voor dhr./mevr. kan bepaald worden op ***EUR per maand waarmee dhr./mevr. dient in te staan voor zijn/haar eigen onderhoud en bv. 100% van het onderhoud van de kinderen.

B. OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE SITUATIE VAN DE ONDERHOUDSP LICHTIGE³³

C. VERDEELSLEUTEL (AANDEEL VAN ELKE OUDER IN DE SAMENGEVOEGDE MIDDELEN)

10. In het vroegere artikel 203, § 1 BW werd enkel bepaald dat elke ouder in de kosten van een kind diende bij te dragen naar evenredigheid van zijn middelen. Artikel 203bis, § 1 BW brengt een verduidelijking aan met betrekking tot het contributieaspect van de onderhoudsplicht. De bijdrage van elke ouder wordt bepaald in verhouding tot zijn respectieve aandeel in de samengevoegde middelen.

Voorbeeld:

Inkomsten van vader: 5.000 EUR per maand

Inkomsten van moeder: 1.800 EUR per maand

Totale inkomsten: 6.800 EUR per maand

Gelet op de financiële situatie van beide partijen bedraagt het aandeel van dhr. 74% (5.000/6.800) in de samengevoegde middelen en dat van mevr. 26% (1.800/6.800).

§ 2. BEHOEFTE N OF KOSTEN VAN HET KIND

11. Deze parameter is wellicht de belangrijkste wijziging voor de praktijk. De rechter is verplicht in zijn vonnis de/het maandelijkse budget/kostprijs van het kind te bepalen. Voorheen werd wel rekening gehouden met de specifieke behoeften van het kind, zonder echter een bedrag hierop te kleven. Het is wel opvallend dat in het Franstalige landsgedeelte, waar het gebruik van de methode Renard sterk is ingeburgerd, de kostprijs van het kind vaak wel uitdrukkelijk in het vonnis werd vermeld.

12. Bij de begroting van de kosten van het kind kunnen

zich m.i. verschillende situaties voordoen. Partijen kunnen zelf de onderhoudskosten van het kind begroten. Indien zij hetzelfde resultaat bekomen, is artikel 1321, § 1 Ger.W. van toepassing. Bij akkoord van partijen over het bedrag van de onderhoudsbijdrage in het belang van het kind, moeten de verplichte parameters niet in de rechterlijke beslissing worden opgenomen. Indien partijen een verschillend resultaat bekomen, kan dit verschillende oorzaken hebben. De berekening van partijen kan immers gebaseerd zijn op verschillende berekeningsmethoden. In dat geval is het aan de rechter om zelf een keuze te maken welke berekeningsmethode wordt toegepast ofwel partijen te verplichten de werkelijke kost van het kind aan te tonen aan de hand van de budget- of empirische methode (*infra* nr. 14-15). Partijen kunnen echter ook dezelfde berekeningsmethode hebben toegepast en toch een verschillend resultaat bekomen hebben. De rechter zal dan nagaan of de verschillende parameters (inkomensgegevens, bijdrage in natura, enz.) door partijen anders werden ingevuld. Indien partijen de kosten van het kind niet begroten, moet de rechter zelf een keuze maken op welke wijze de kost van het kind wordt begroot.

A. OVERZICHT VAN DE VERSCHILLENDE BEGROTINGSWIJZEN

13. Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen drie methodes om de kosten van een kind te bepalen. Overeenkomstig artikel 1321, § 1, 2° Ger.W. dient de rechter steeds aan te geven volgens welke methode de kosten van het kind werden bepaald.

1. EMPIRISCHE METHODE (OF BUDGETMETHODE)³⁴

14. Het uitgangspunt van deze methode bestaat erin de werkelijke kost van het kind te bepalen, in acht genomen de levensstandaard van het gezin en de samenstelling, evenals de aard van de kosten³⁵. Er moet dus een volledige en precieze opgave worden gedaan van de kosten van het kind op jaarbasis aan de hand van stukken (o.m. facturen) die partijen voorleggen. Partijen kunnen hiervoor ook gebruik maken van de tabellen die ter beschikking worden gesteld door de Franse Orde van Advocaten bij de balie te Brussel teneinde het algemeen budget van het gezin (collectieve kosten) en het individueel budget van het kind (individuele kosten) weer te geven³⁶. Deze methode heeft als voordeel dat de werkelijke kost van het kind verdeeld wordt tussen de partijen. Het is echter een zeer tijdrovend werk om alle kosten in kaart te brengen. Tevens zal deze methode vaak aanleiding geven tot discussies omtrent de noodzaak of het belang van een bepaalde uitgave.

33. *Idem*, overzicht van de financiële situatie van de onderhoudsgerechtigde.

34. N. DANDROY, "Vers une methode de calcul des contributions alimentaires pour les enfants", *RTDF* 2006, 455-486.

35. S. BROUWERS, "Wet ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen", *TJK* 2010, afl. 3, (156) 160 en G. VERSCHULDEN, "De wet van 19 maart ter bevordering van een objectieve berekening van kinderalimentatie", *T.Fam.* 2010, afl. 8, 161.

36. Deze tabellen zijn opgenomen als bijlage I bij N. DANDROY, "Vers une methode de calcul des contributions alimentaires pour les enfants", *RTDF* 2006, (455) 487-496.

15. Er wordt in deze methode een onderscheid gemaakt tussen de collectieve kosten en de individuele kosten van het kind. De individuele kosten van het kind zijn een overzicht van alle individuele uitgaven die gedaan werden ten behoeve van het kind (schoolkosten, kosten van kleding en schoenen, medische kosten, vrijetijdsactiviteiten en hobby's). Daarnaast moet het aandeel van het kind in de collectieve kosten van het gezin (huisvesting, verzekeringen, energie, voeding en vervoerskosten) worden bepaald. Dit aandeel is echter zeer moeilijk te bepalen. Bovendien stelt zich de vraag van welk gezin de collectieve kosten in rekening moeten worden genomen. Indien de ouders reeds gescheiden zijn, kan worden uitgegaan van het aandeel van het kind in de collectieve kosten van elke ouder ofwel in het gemiddelde van deze collectieve kosten. Indien de scheiding echter zeer recent is, is het volgens DANDROY beter het budget van het kind te bepalen op basis van de collectieve kosten van het gezin vóór deze scheiding³⁷.

2. SYSTEMATISCHE METHODE (OF MATHEMATISCHE METHODE)³⁸

16. Het uitgangspunt van deze methode bestaat erin de theoretische kost van het kind te bepalen op basis van coëfficiënten (statistieken) in functie van de inkomsten van partijen. Er bestonden reeds voor de nieuwe wet een aantal systematische of mathematische methodes om de kostprijs van een kind te bepalen zoals de methode Renard³⁹ die vooral populair is in het Franstalige landsgedeelte, de methode van de Gezinsbond⁴⁰ die vooral bij de rechtsonderhorigen bekend

is⁴¹ en de methode Tremery⁴² die buiten het Nederlandstalig landsgedeelte weinig gekend is⁴³. Deze methoden hebben in de eerste plaats tot doelstelling de kost van het kind te bepalen en vervolgens deze kost te verdelen over beide ouders. De resultaten van deze methodes zijn soms sterk uiteenlopend⁴⁴. De methode Renard en de methode van de Gezinsbond leveren doorgaans veel hogere bedragen op dan de methode Tremery, vooral bij hogere inkomens⁴⁵.

3. KOST VAN HET KIND ZELF BEGROTEN⁴⁶

17. De rechter kan de kost van het kind ook zelf begroten aan de hand van de tabel van de gemiddelde maandelijks minimumkost van een kind. Deze tabel wordt door de Gezinsbond ter beschikking gesteld⁴⁷. Deze bedragen zijn echter minimumbedragen die bepaald zijn op een gezamenlijk gezinsinkomen van 1.982,30 EUR per maand (index november 2010). Het zijn dus minimumbedragen waarbij de levensstandaard van de ouders nog in rekening dient te worden gebracht. Tevens zijn de kosten van kinderopvang, onderwijs en uitzonderlijke (medische) kosten hierin niet inbegrepen. Wat de studiekosten betreft, wordt door de Gezinsbond ook een tabel "Overzicht studiekosten per jaar" ter beschikking gesteld⁴⁸.

B. ONDERSCHIED GEWONE – BUITENGEWONE KOSTEN

18. Artikel 203bis, § 3, eerste lid BW bepaalt dat de kosten van een kind de gewone en buitengewone kosten omvatten. De wetgever heeft zowel de gewone als de buitengewone kosten gedefinieerd teneinde een

37. N. DANDROY, "Vers une methode de calcul des contributions alimentaires pour les enfants", *RTDF* 2006, 459.

38. Voor het standpunt van het Hof van Cassatie m.b.t. het gebruik van een berekeningsmethode (in casu was de gebruikte berekeningsmethode Renard) zie Cass. 16 april 2004, *Div.Act.* 2004, 97, noot A.-M. BOUDART, *RABG* 2004, 1221, noot S. BROUWERS, *JT* 2004, 780, *Pas.* 2004, 628 en *RTDF* 2004, 1014, noot N. DANDROY. Zie ook G. VERSCHELDEN, S. BROUWERS, K. BOONE, I. MARTENS en K. VERSTRAETE, "Overzicht rechtspraak Familierecht (2001-2006)", *TPR* 2007-1, nr. 530, p. 511: "Het hof van beroep te Bergen had in zijn arrest van 28 maart 2001 voor de begroting van de onderhoudsbijdrage voor het kind van partijen 'ambtshalve' de methode Renard toegepast terwijl partijen daar niet naar verwezen hadden in hun conclusies. Aan het hof van beroep werd dan ook het verwijt gericht o.m. de rechten van verdediging te hebben geschonden, ultra petita te hebben geoordeeld, en zelfs haar rechtsmacht te hebben gedelegeerd aan een computerprogramma zulks in strijd met artikel 11, eerste lid Ger.W. Het Hof van Cassatie heeft deze grieven niet weerhouden waaruit 'minstens' kan worden afgeleid dat het Hof zelfs de 'ambtshalve' toepassing van een begrotingsmethodiek niet heeft gesanctioneerd."

39. C. PANIER (ed.), "La méthode Renard aux portes de la loi" in *Actes du colloque de Conférence du Jeune Barreau de Charleroi du 11 décembre 2008*, Brussel, Larcier, 2009, 123 p.; R. RENARD, "La méthode Renard. Une méthode de calcul des contributions alimentaires" in *Les dossiers du Journal des Tribunaux*, nr. 51, Brussel, Larcier, 2005, 152 p. en P.-A. WUSTEFELD, "P.C.A.: een voorstel tot rationele raming van onderhoudsgelden voor minderjarige kinderen" in P. SENAËVE (ed.), *Onderhoudsgelden*, Leuven, Acco, 2001, 429-443.

40. Y. COEMANS, "De onderhoudsgeldcalculator: een objectieve berekeningsmethode voor onderhoudsbijdragen voor kinderen" in P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2010, 75-180.

41. P. SENAËVE, "De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdragen voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht" in P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2010, 4.

42. J. TREMMERY en M. TREMMERY, *Onderhoudsgeld voor kinderen. Praktische handleiding met rekenblad*, Antwerpen, Maklu, 2005, 168 p.

43. G. VERSCHELDEN, "De wet van 19 maart ter bevordering van een objectieve berekening van kinderalimentatie", *T.Fam.* 2010, afl. 8, 162.

44. S. BROUWERS, "Wet ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen", *TJK* 2010, afl. 3, 160.

45. P. SENAËVE, "De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdragen voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht" in P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2010, 4-5.

46. Brussel 2 december 2010, AR/2010/JR/49, onuitg.; Brussel 18 november 2010, AR/2010/JR/76, onuitg.; Brussel 7 oktober 2010, AR/2009/JR/226, onuitg.; Brussel 28 september 2010, AR/2010/JR/39, onuitg.; Brussel 10 maart 2009, AR/2008/JR/141 en AR/2006/JR/227, onuitg.; Brussel 11 februari 2009, AR/2008/JR/148, onuitg. en Brussel 6 januari 2009, AR/2008/JR/116, onuitg.

47. <http://www.tinteltenen.be/images/stories/studie/minimumkost.pdf> (recentste tabel: 1 december 2010).

48. <http://www.tinteltenen.be/images/stories/studie/studiekosten.pdf> (recentste tabel: 1 december 2010).

einde te maken aan de discussies tussen partijen omtrent welke kosten gedekt worden door het maandelijks forfait (gewone kosten) en welke niet (buitengewone kosten)⁴⁹.

1. GEWONE KOSTEN

19. De gewone kosten zijn alle gebruikelijke kosten met betrekking tot het dagelijks onderhoud van het kind (art. 203bis, § 3, tweede lid BW). Deze kosten bestaan enerzijds uit het aandeel van het kind in de collectieve kosten van het gezin en anderzijds uit de individuele kosten van onderhoud en opvoeding van het kind.

De collectieve kosten omvatten de kosten van voeding, de huisvestingskosten (huurlast of hypothecaire leningslast), de energiekosten (elektriciteit, gas en verwarming), water, telefoon- en internetkosten, verzekeringen (brand-, familiale, hospitalisatie- en reisverzekering).

Onder de individuele kosten van onderhoud en opvoeding van het kind wordt verstaan de kosten van kledij en schoenen, de courante medische kosten (kosten van een gewoon bezoek aan de huisarts en tandarts en de hieruit voortvloeiende apotheekkosten), de courante studiekosten (aankoop studiemateriaal, kosten van een verplichte uitrusting eigen aan de studierichting⁵⁰), de periodieke schoolfacturen (waarin o.m. vervat zitten de kosten van activiteiten georganiseerd door de school (zwemmen, sport, theater), kosten van eventuele maaltijden op school, kosten van voor- en naschoolse opvang, kosten van fotokopies), de verplaatsingskosten (vervoer van en naar school o.m. trein- of schoolabonnementen⁵⁰), de kosten van buitenschoolse en vrijetijds⁵⁰ (vakantiestages en kampen) en sportactiviteiten⁵⁰ (zijnde het lidgeld en kosten van specifieke uitrusting).

2. BUITENGEWONE KOSTEN

20. Onder buitengewone kosten wordt verstaan de uitzonderlijke⁵¹, noodzakelijke⁵² of onvoorzienbare⁵³ uitgaven die voortvloeien uit toevallige⁵⁴ of ongewone⁵⁵ gebeurtenissen en die het gebruikelijk budget

voor het dagelijkse onderhoud van het kind dat desgevallend als basis diende voor de vaststelling van de onderhoudsbijdragen, overschrijden (art. 203bis, § 3, derde lid BW). Het gaat om kosten waarvan onzeker is of zij zich zullen voordoen, die moeilijk op voorhand becijferbaar zijn waardoor een verrekening in de gewone onderhoudsbijdrage niet mogelijk is, en waarvan de frequentie van het zich voordoen van deze kost onregelmatig kan zijn⁵⁶. Het komt toe aan de rechtspraak om deze definitie verder uit te werken⁵⁷. Het blijft aangewezen uitdrukkelijk in de rechterlijke beslissing te bepalen voor welke soort buitengewone kosten de ouder naast de maandelijkse onderhoudsbijdrage proportioneel dient bij te dragen teneinde discussies te vermijden⁵⁸.

21. Er moeten dus drie voorwaarden vervuld zijn opdat een kost als “buitengewoon” kan worden gekwalificeerd: de kost moet uitzonderlijk, noodzakelijk of onvoorzienbaar zijn, de kost moet het gevolg zijn van een toevallige of ongewone gebeurtenis én de kost overschrijdt het maandelijks gebruikelijk budget voor het dagelijkse onderhoud van het kind. In het kader van deze bijdrage is het interessant om de omschrijving van het begrip “buitengewone kosten” zoals gebruikt in de rechtspraak vóór de nieuwe wet af te toetsen aan de wettelijke definitie.

– **Buitengewone medische kosten:** de honoraria en kosten van raadpleging van geneesheren-specialisten, kosten van hospitalisatie en specifieke medische behandelingen na aftrek van de tussenkomst door het ziekenfonds of een private verzekering.

Deze kosten kunnen noodzakelijk én onvoorzienbaar zijn en vloeien voort uit toevallige of ongewone gebeurtenissen én overschrijden het maandelijks budget zodat deze onder de nieuwe wet als buitengewoon kunnen worden gekwalificeerd.

– **Buitengewone paramedische kosten en hulpmiddelen:** kosten van orthodontie, logopedie, kinesithérapie, psychologische behandeling, aankoop van een bril of orthopedische zolen, na aftrek van de tussenkomst door het ziekenfonds of een private verzekering.

49. Verantwoording bij amendement nr. 2 (NYSSENS), *Parl.St.* Kamer 2008-2009, nr. 52K0899/002, 9-10.

50. Deze kosten werden in de rechtspraak vóór de nieuwe wet als buitengewone kosten aanzien: L. GALLE, “Problemen rond het begrip ‘buitengewone kosten’ m.b.t. de kinderen bij echtscheiding door onderlinge toestemming”, *Not.Fisc.M.* 2010, afl. 4, 89-104 en R. VASSEUR, “Buitengewone kosten-clausules: een buitengewone bron van ergernis?”, *TJK* 2007, afl. 3, 161-169.

51. Betekenis volgens het woordenboek van Dale: een uitzondering vormend, zeldzaam.

52. Betekenis volgens het woordenboek van Dale: werkelijk nodig.

53. Betekenis volgens het woordenboek van Dale: wat niet voorzien kan worden.

54. Betekenis volgens het woordenboek van Dale: niet te voorspellen geval – vorm van een ruimer begrip van onbepaalde oorzaak, waaronder wordt verstaan iedere gebeurtenis die onbedoeld, ongericht of ongestructureerd het plaatsvinden van een andere gebeurtenis bepaalt.

55. Betekenis volgens het woordenboek van Dale: afwijkend van de gewoonte – niet alledaags.

56. Verantwoording bij amendement nr. 2 (NYSSENS), *Parl.St.* Kamer 2008-2009, nr. 52K0899/002, 10.

57. Verslag namens de subcommissie Familierecht *Parl.St.* Kamer 2008-2009, nr. 52K0899/005, 82.

58. P. SENAËVE, “De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdragen voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatie-recht” in P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2010, 30.

Deze kosten zullen in bepaalde gevallen buitengewoon zijn en in andere niet. Het hangt ervan af of deze kosten al of niet kunnen worden voorzien en/of voorspeld kunnen worden op het ogenblik van de procedure. Indien het kind bijvoorbeeld 14 jaar oud is op het ogenblik van de procedure en de orthodontiebehandeling reeds werd opgestart, dan zijn de kosten van orthodontie niet meer onvoorzienbaar en vloeien ze ook niet voort uit een toevallige gebeurtenis.

– **Buitengewone schoolkosten:** de kosten voor hogere studies (inschrijvingsgelden, huur van een kot⁵⁹) zullen in bepaalde gevallen wel begrepen worden onder de buitengewone kosten en in andere niet. Het hangt ervan af of deze kosten al of niet kunnen worden voorzien en/of voorspeld kunnen worden op het ogenblik van de procedure. Indien het kind op het ogenblik van de procedure 17 jaar oud is, heeft men al een zeker zicht of hij/zij gaat verder studeren waardoor de kosten verbonden aan deze hogere studies geen onvoorzienbaar karakter hebben en tevens voorspelbaar zijn. Indien het kind echter 2 jaar oud is op het ogenblik van de procedure, is er nog geen zicht of zij/hij verder gaat studeren zodat de kosten voor hogere studies wel onvoorzienbaar en toevallig zullen zijn.

De kosten voor boekpakketten, meerdaagse schoolreizen, kosten van een verplichte uitrusting eigen aan de studierichting, abonnementen openbaar vervoer⁵⁹ vallen m.i. niet meer onder de wettelijke definitie van een buitengewone kost.

– **Buitenschoolse vrijetijds- of sportactiviteiten⁶⁰:** sport, hobby, muziekschool, vakantiestages en -kampen, zijnde de inschrijvingsgelden en specifieke kledij of uitrusting⁶¹, de aanschaf van vervoermiddelen⁵⁹. De aanschaf van een vervoermiddel zoals de aankoop van een bromfiet is wel een buitengewone aankoop (in de zin dat dit niet dagdagelijks gebeurt), maar men kan zich de vraag stellen of deze uitgave wel noodzakelijk is⁶². Deze kosten vallen m.i. niet meer onder de wettelijke definitie van een buitengewone kost.

22. Na vergelijking van de verschillende omschrijvingen van het begrip “buitengewone kosten” kan worden vastgesteld dat er in de rechtspraak eensgezindheid

over bestond dat de kosten van meerdaagse schoolreizen, aankoop studiemateriaal of kosten van een verplichte uitrusting en inschrijvingskosten (indien deze in casu niet onder de wettelijke definitie van de buitengewone kosten zouden vallen) niet werden inbegrepen in de maandelijkse forfaitaire bijdrage. Er bestond minder eensgezindheid omtrent de kosten van vrijetijds- en sportactiviteiten, aanschaf van vervoermiddelen en abonnementen van het openbaar vervoer. In sommige gevallen werden deze als buitengewoon beschouwd, in andere niet. Het staat wel vast dat sinds de nieuwe definiëring van de buitengewone kosten geen enkele van deze voormelde kosten nog buitengewoon is. Aangezien de wetgever zelf stelt dat de kosten van een kind gewone en buitengewone kosten omvatten, is het logisch gevolg dat deze kosten als gewoon worden gekwalificeerd.

Deze kosten kunnen dus vervat worden in de maandelijkse onderhoudsbijdrage (waarin eventueel een maandelijks forfait voor deze kost of een hoger maandbedrag wordt bepaald)⁶³. Deze oplossing houdt echter geen rekening met het feit dat bepaalde kosten vooraf niet of moeilijk becijferbaar zijn waardoor er bij de begroting van het maandelijks budget moeilijk rekening kan worden gehouden⁶⁴. Een ander nadeel schuilt erin dat de andere ouder (onderhoudsplichtige), ondanks de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag, het gevoel zal hebben enkel te moeten betalen zonder enige zeggenschap te hebben in de beslissing met betrekking tot bijvoorbeeld de aard van de vrijetijdsactiviteit⁶⁵.

Een andere oplossing kan erin bestaan een afzonderlijke lijst van gewone kosten op te maken die vooraf niet of moeilijk becijferbaar zijn en waarmee onmogelijk rekening kon worden gehouden bij de begroting van de maandelijkse onderhoudsbijdrage, waarbij wordt bepaald dat het overleg en het schriftelijk akkoord van de andere ouder vereist zijn alvorens deze kost te maken (*infra* nr. 27). Een afzonderlijke lijst van gewone kosten waarvoor tussen de ouders een afrekening dient te worden opgemaakt, is niet strijdig met de nieuwe wet. Er wordt namelijk nergens bepaald dat de gewone kosten van het kind enkel gedekt kunnen worden door een maandelijkse onderhoudsbijdrage. Anderzijds

59. In de rechtspraak bestond over deze kosten geen eensgezindheid of ze als buitengewoon moesten worden beschouwd of niet.

60. Brussel 2 december 2010, AR/2010/JR/49, onuitg. (Het hof van beroep is in casu van oordeel dat de kosten van naschoolse activiteiten, kampen, lidgelden en dergelijke geen buitengewone kosten zijn).

61. In sommige rechtspraak werd enkel het lidgeld, de uitrusting of kledij van één vrijetijdsactiviteit als buitengewoon beschouwd, terwijl andere rechtspraak enkel het lidgeld en niet de uitrusting als buitengewoon kwalificeerde.

62. P. SENAËVE, “De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdragen voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht” in P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting – Fiscale aspecten*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2010, 26.

63. Brussel 14 januari 2000, RTDF 2001, 475; Brussel 14 maart 1996, RTDF 1996, 385; Brussel 20 april 1995, RTDF 1996, 178, noot J.-P. MASSON; Rb. Luik 9 december 2004, Div.Act. 2006, 157 en Vred. Westerlo 8 februari 2002, RW 2002-2003, 230 en T.Not. 2003, noot F. BUYSSENS.

64. S. BROUWERS, “Wet ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen”, TJK 2010, afl. 3, 159.

65. In de meeste rechtspraak werd immers bepaald dat wat de buitenschoolse vrijetijds- en sportactiviteiten betreft, deze enkel verhaald konden worden op de andere ouder na gezamenlijk overleg en schriftelijk akkoord omtrent de aard, de noodzaak en de kostprijs van deze activiteit.

heeft de wetgever wel voorzien in een definitie van buitengewone kosten om duidelijk te maken welke kosten er precies gedekt worden door het maandelijkse forfait en welke niet, teneinde discussie te vermijden⁶⁶.

C. VOORBEELDMOTIVERING BEHOEFTE/KOSTEN VAN HET KIND

23. De werkelijke kost van een kind hangt af van zijn/haar leeftijd, zijn/haar gezondheidstoestand, de gevolgde opleiding, de levensstandaard van zijn/haar ouders.

Het kind/De kinderen is/zijn (leeftijd) oud.

Hij/zij lijkt normale behoeften te hebben, gelet op zijn/haar leeftijd en schoolniveau OFWEL hij/zij heeft een bepaalde handicap (mentaal of fysiek) waardoor extra steun en begeleiding nodig is, hetgeen extra kosten met zich meebrengt (dan rekening houden met specifieke behoeften)⁶⁷.

1. EMPIRISCHE METHODE (OF BUDGETMETHODE)

24. 1. De rechtbank heeft gebruik gemaakt van de budgetmethode om deze kosten te begroten.

Deze methode houdt in dat partijen een overzicht hebben neergelegd van de collectieve en individuele kosten van het kind/de kinderen.

*Op basis van de neergelegde stukken van partijen bedraagt het aandeel van het kind in de collectieve kosten van het gezin *** EUR per maand en de individuele kosten van het kind/de kinderen kunnen bepaald worden op *** EUR per maand.*

2. Het aandeel van het kind in de collectieve kosten wordt door dhr./mevr. begroot op gemiddeld *** EUR per maand, hetgeen redelijk voorkomt.

*De kosten van aankoop schoolboeken, treinabonnement, kledij en andere medische kosten en activiteiten worden door dhr./mevr. begroot op gemiddeld *** EUR per maand, hetgeen redelijk voorkomt.*

*Daarnaast heeft het kind nog kosten van paardrijdenlessen, paardenstages, schooluitstappen en andere hobby's die redelijk bepaald kunnen worden op gemiddeld *** EUR per maand.*

*De totale kosten van het kind/Het totale budget van het kind – individuele en collectieve kosten inbegrepen – kunnen/kan op basis van de door de partijen voorgelegde bewijsstukken vastgesteld worden op *** EUR per maand (= brutokost).*

3. Dhr./mevr. begroot de bruto-onderhoudskost van het kind (leeftijd 1 jaar) op 1.317,50 EUR per maand. In vergelijking met de cijfers van de Gezinsbond is dit bedrag zeer hoog, mede gelet op de jonge leeftijd van het kind. De cijfers van de Gezinsbond vertrekken van een gezamenlijk gezinsinkomen van 1.982,30 EUR (index november 2010) op basis waarvan de minimumkost voor de leeftijd van 1 jaar 258,29 EUR bedraagt.

Gelet op de gegevens van de Gezinsbond, het gezamenlijk beroepsinkomen van partijen en rekening houdende met de door moeder opgegeven kosten, wordt de bruto-onderhoudskost herleid tot een bedrag van 265 EUR per maand. Deze kosten omvatten enkel de gewone kosten; specifieke kosten als kosten voor kinderopvang, onderwijs en uitzonderlijke (medische) kosten zijn in dit bedrag niet inbegrepen.

2. SYSTEMATISCHE METHODE (OF MATHEMATISCHE METHODE)

25. Bij gebreke van enige aanwijzing door partijen van het bedrag van de uitgaven dat ze daadwerkelijk besteedden aan hun kinderen, is de rechtbank op zoek gegaan naar een objectieve methode om deze kosten te begroten en heeft hiervoor teruggegrepen naar de methode die werd ontwikkeld door de heer Roland Renard (PCA-VOB 2001, Renard, Wustefeld, Serra, uitgave Larcier⁶⁸) OFWEL de methode die werd ontwikkeld door de Gezinsbond⁶⁹.

De methode Renard is gebaseerd op sociologische studies waaruit de volgende principes gedistilleerd konden worden:

- 2) Het niveau van de uitgaven van een gezin staat in verhouding met het niveau van zijn inkomsten.*
- 3) Gezinnen met een zelfde niveau van inkomsten hebben een zelfde niveau van uitgaven, ook al is de structuur van hun budget verschillend.*
- 4) De kost van een kind is rechtstreeks gebonden aan het inkomensniveau van zijn ouders.*
- 5) De kosten van een kind zijn eveneens gebonden aan zijn leeftijd; in de periode van de geboorte tot de leeftijd van 18 jaar verdubbelt deze kost op lineaire wijze.*
- 6) Iedere ouder is ertoe gehouden bij te dragen in de kosten van het kind overeenkomstig zijn mogelijkheden (art. 203 van het Burgerlijk Wetboek).*
- 7) De bijdrage in de kosten gebeurt ofwel rechtstreeks (in natura), ofwel onrechtstreeks (door betaling van een onderhoudsbijdrage).*
- 8) De gezinsbijslagen dienen integraal te worden besteed aan het ten laste nemen van de uitgaven die zijn verbonden aan het kind.*

66. Verantwoording bij amendement nr. 2 (NYSSENS), *Parl.St.* Kamer 2008-2009, nr. 52K0899/002, 9-10.

67. Brussel 3 november 2009, AR/2008/JR/234, onuitg.

68. Computerprogramma *Proposition de Contribution Alimentaire* (P.C.A.). De methode Renard zal binnenkort online kunnen worden toegepast via de website: <http://pca.larcier.be>.

69. Cd-rom *Onderhoudsgelden voor kinderen. Drietalige berekeningsmethode*, te bestellen via de studiedienst van de Gezinsbond. Voor de praktische handleiding zie Y. COEMANS, "De onderhoudsgeldcalculator: een objectieve berekeningsmethode voor onderhoudsbijdragen voor kinderen" in P. SENAËVE en J. DU MONGH (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten. Wet van 19 maart 2010 tot objectivering onderhoudsbijdragen – Onderhoudsuitkering na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwijking – Fiscale aspecten*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2010, 75-180.

De methode van de Gezinsbond baseert zich op de methode Renard, maar in veel ruimere zin.

*Uitgaande van de financiële situatie van beide ouders zoals deze door de rechtbank hierboven werd uiteengezet, kan volgens deze methode de maandelijkse brutokost voor het kind/de kinderen, rekening houdend met zijn/hun leeftijd, geraamd worden op respectievelijk *** EUR⁷⁰.*

26. Bij de budgetmethode wordt in principe rekening gehouden met alle gewone kosten van het kind die verrekend worden in de maandelijkse onderhoudsbijdrage. De methode Renard houdt echter geen rekening met de “buitengewone kosten”, zoals gekend vóór de wettelijke definitie (*infra* nr. 21-22)⁷¹. Er wordt zelfs aangeraden deze buitengewone kosten te verdelen tussen de ouders in evenredigheid met de vastgestelde bijdragemogelijkheden⁷². BEERNAERT en RUPOL zijn echter van mening dat voor de sport- en buitenschoolse activiteiten reeds een bepaald percentage van de berekende onderhoudsbijdrage bestemd is voor deze kosten. Indien het gemiddelde percentage voor de sport- en buitenschoolse activiteiten echter overschreden wordt, dient een afzonderlijke afrekening van deze kosten te worden opgemaakt⁷³.

3. KOST VAN HET KIND ZELF BEGROTEN

27. Partijen begroten de kosten van de kinderen niet.

*De rechtbank grijpt derhalve terug naar de kost van de kinderen, zoals berekend door de Gezinsbond. Deze cijfers dienen wel enigszins te worden aangepast in functie van het gezamenlijk gezinsinkomen, zoals hierboven berekend (3.975 EUR), nu de cijfers van de Gezinsbond vertrekken van een gezamenlijk gezinsinkomen van 1.982,30 EUR (index november). Deze minimumkost bedraagt respectievelijk *** EUR (afhankelijk van de leeftijd van het kinderen).*

*Het totale budget van de kinderen (voor aftrek van de kinderbijslag) wordt gelet op deze gegevens en rekening houdend met het gezinsinkomen van partijen geraamd op *** EUR per maand.*

Dit budget omvat de gewone kosten van de kinderen, zijnde alle gebruikelijke kosten met betrekking tot het dagelijkse onderhoud van de kinderen (supra nr. 19).

Een groot deel van deze kosten zoals kledij, schoenen, verzorging, courante medische verzorging, aankoop schoolmateriaal en dergelijke meer, wordt voor het merendeel van de kinderen

gemaakt, en is met andere woorden becijferbaar en voorspelbaar.

Kinderen hebben evenwel verschillende studierichtingen met een wisselende kost (boekpakketten, specifiek materiaal, meerdaagse schoolreizen, inschrijvingsgelden hogere studies, enzoverder), verschillende hobby's en activiteiten, abonnementen openbaar vervoer zodat er bij de begroting van de maandelijkse forfaitaire onderhoudskosten moeilijk rekening mee kan worden gehouden, zonder hetzij de onderhoudsplichtige hetzij de onderhoudsgerechtigde ouder in de kou te laten staan.

Het past dat deze specifieke kosten apart worden genomen als zijnde niet inbegrepen in de forfaitaire bijdrage, doch waarin beide ouders elk voor hun aandeel dienen tussen te komen. Rekening houdende met de respectieve draagkracht van beide ouders, zoals deze hoger werd geschetst, dient dhr./mevr. bijkomend te worden veroordeeld tot een tussenkomst in deze specifieke kosten van de kinderen, ten belope van aandeel (bv. 2/3), zoals nader bepaald in het beschikkend deel van onderhavig vonnis.

Verder meent de rechtbank te moeten specificeren dat wat de kosten van de vrijetijds- en sportactiviteiten van de kinderen betreft, deze enkel gemaakt kunnen worden na overleg en akkoord van beide partijen over de aard van de activiteit.

4. BUITENGEWONE KOSTEN

28. *In het maandelijks budget van het kind/de kinderen zitten de buitengewone kosten niet vervat.*

Aard van de buitengewone kosten (supra nr. 20-22)

Onder buitengewone kosten wordt verstaan de uitzonderlijke, noodzakelijke of onvoorziene uitgaven die voortvloeien uit toevallige of ongewone gebeurtenissen en die het gebruikelijke budget voor het dagelijkse onderhoud van het kind dat desgevallend als basis diende voor de vaststelling van de onderhoudsbijdragen, overschrijden (art. 203bis, § 3, derde lid BW).

Deze buitengewone kosten zijn de buitengewone medische kosten, zijnde de honoraria en kosten van raadpleging van geneesheren-specialisten, kosten van hospitalisatie, kosten van speciale medische behandelingen, de paramedische kosten van orthodontie, logopedie, kinesitherapie, psychologische behandeling, alsook de kosten van aankoop van een bril of lenzen en orthopedische zolen, na aftrek van de tussenkomst door het ziekenfonds of een private verzekering, eventueel de kosten voor hogere studies (inschrijvingsgelden, huur van een kot).

70. Brussel 7 september 2010, AR/2009/JR/199, onuitg.; Jeugdbr. 16 april 2007, onuitg.; Jeugdbr. Brussel 12 februari 2007, onuitg.; Jeugdbr. Brussel 23 juni 2006, onuitg. en Jeugdbr. Brussel 13 februari 2006, onuitg.

71. Bergen 30 juni 1998, *Div.Act.* 1999, 42.

72. P.-A. WUSTEFELD, “P.C.A.: een voorstel tot rationele raming van onderhoudsgelden voor minderjarige kinderen” in P. SENAËVE (ed.), *Onderhoudsgelden*, Leuven, Acco, 2001, 441.

73. J.-E. BEERNAERT en A. RUPOL, “A propos des fameux ‘frais extraordinaires’”, 2de deel, *Div.Act.* 2007, afl. 3, 45 en L. GALLE, “Problemen rond het begrip ‘buitengewone kosten’ m.b.t. de kinderen bij echtscheiding door onderlinge toestemming”, *Not.Fisc.M.* 2010, afl. 4, 95-96.

Modaliteiten voor aanwending van deze kosten

Verder meent de rechtbank nog te moeten preciseren dat de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag veronderstelt dat partijen, behoudens medische urgentie, steeds voorafgaandelijk overleg plegen en tot een schriftelijk akkoord komen alvorens buitengewone kosten te maken.

Verdeelsleutel

Wat ten slotte de verdeelsleutel betreft, is er, gelet op de respectieve draagkracht van beide ouders zoals deze hoger werd geschetst, OFWEL geen aanleiding om af te wijken van de tenlasteneming van de buitengewone kosten bij helften OFWEL wel aanleiding:

Gelet op de hogere draagkracht van dhr./mevr. OFWEL het onevenwicht in de financiële situatie van beide partijen, zoals deze hoger werd geschetst, dient dhr./mevr. te worden veroordeeld tot een tussenkomst in de buitengewone kosten voor het kind, zoals nader omschreven in het beschikkend deel van onderhavig vonnis, ten belope van (aandeel: een/derde, twee/derde) in deze kosten.

§ 3. KINDERBIJSLAG — SOCIALE EN FISCALE VOORDELEN

29. – Dhr./mevr. ontvangt een bedrag van *** EUR per maand aan kinderbijslag voor het kind/de kinderen OFWEL De kinderbijslag die dhr./mevr. voor het kind/de kinderen ontvangt, bedraagt volgens de gegevens waarover de rechtbank beschikt (zie: www.rkw.be) *** EUR per maand⁷⁴.

Daarnaast ontvangt dhr./mevr. een bijkomende kinderbijslag van zijn/haar werkgever ten bedrage van *** EUR per maand.

Daarnaast ontvangt dhr./mevr. een jaarlijkse bijslag (schoolpremie)⁷⁵ ten bedrage van (25,50 EUR voor kinderen van 0 t.e.m. 5 jaar; 54,12 EUR voor kinderen van 6 t.e.m. 11 jaar; 75,77 EUR voor kinderen van 12 t.e.m. 17 jaar en 51,00 EUR voor kinderen van 18 t.e.m. 24 jaar). Deze schoolpremie is een tegemoetkoming vanwege de federale overheid in de schoolkosten van kinderen⁷⁶.

– Partijen hebben twee kinderen gemeenschappelijk. Daarnaast heeft vader nog een dochter met zijn nieuwe partner. Vader ontvangt als bijslagtrekkende de kinderbijslag voor de drie kinderen samen. Volgens de rechtspraak van het hof van beroep te Brussel moet voor elk kind van een gezin de bijslag worden berekend als een gelijke fractie van het totaal getrokken bedrag en moet er geen rekening worden gehouden met de verschillen tussen de kinderen in functie van hun rang in het gezin. Inderdaad, de kinderbijslag die door de Staat wordt betaald aan een derde kind is aanzienlijk hoger dan deze

betaald voor een eerste kind. Dit betekent natuurlijk niet dat het derde kind duurder kost (integendeel meestal), maar dat de tussenkomst van de Staat veel hoger is voor een gezin van drie kinderen. De kinderbijslag dient te worden besteed aan de noden van de kinderen, maar deze verplichting moet globaal worden gezien en niet individueel. In casu betekent dit dat, indien de kinderbijslag die vader voor de drie kinderen van zijn gezin heeft ontvangen, 600 EUR per maand bedraagt, dan gesteld moet worden dat de kinderbijslag voor de twee gemeenschappelijke kinderen van partijen 200 EUR per maand en per kind bedraagt⁷⁷.

– Er moet tevens in rekening worden gebracht dat de kosten voor de kinderopvang door moeder fiscaal voor de helft zullen kunnen worden afgetrokken. Hetzelfde geldt evenwel voor vader, gelet op de gelijkmatig verdeelde verblijfsregeling. De nettokost van de kinderopvang kan geraamd worden op *** EUR per maand⁷⁸.

§ 4. DE VERBLIJFSREGELING VAN HET KIND EN DE BIJDRAGE IN NATURA VAN ELKE OUDER

30. De rechter dient de verblijfsregeling van het kind aan te geven, alsook de bijdrage in natura die elke ouder levert als gevolg van deze verblijfsregeling. De werkelijke bijdrage van elke ouder kan pas worden vastgesteld door nauwkeurig de kosten te bekijken die elke ouder werkelijk ten laste neemt. Indien moeder steeds de kledij koopt en alle medische kosten (dokters- en tandartsbezoek, apotheekkosten) ten laste neemt, zal haar bijdrage in natura veel hoger liggen. Vader, die de kinderen slechts één weekend op twee bij zich heeft, kan bijvoorbeeld een aantal kosten (bv. schoolfacturen) rechtstreeks betalen en instaan voor alle vervoerskosten waardoor zijn bijdrage in natura veel hoger blijkt te zijn dan hetgeen de verblijfsduur eigenlijk aangeeft. Teneinde een correcte bijdrage in natura te bepalen, zou in elk geval moeten worden nagegaan of een ouder bepaalde kosten alleen ten laste neemt, waardoor zijn bijdrage in natura verhoogt/verlaagt.

31. Na aftrek van de kinderbijslag (inclusief schoolpremie) en rekening houdende met de fiscale aftrek van de kosten van de kinderopvang bedraagt de nettokost van het kind/de kinderen *** EUR.

De totale nettokost van het kind/de kinderen moet over de ouders verdeeld worden in verhouding tot hun respectieve aandeel in de samengevoegde middelen en naar gelang van hun bijdrage in natura wanneer het kind/de kinderen bij hen verblijven.

74. De kinderbijslag kan berekend worden via de website: <http://www.rkw.be>.

75. Zie <http://www.kids.partena.be>.

76. Brussel 2 april 2009, AR/2008/JR/181, onuitg.

77. Brussel 26 februari 2008, AR 2006/JR/225, onuitg. en Brussel 3 december 2007, AR 2007/JR/99, onuitg.

78. De kosten van kinderopvang (waarin vervat zitten: kosten van kinderopvang voor de aanvang van de lessen, tijdens de middagpauze, na de normale lesuren, tijdens alle vakanties, vakantiestages, vakantiecampen, speelpleinwerking, opvang van kinderen die niet naar school gaan) kunnen onder bepaalde voorwaarden fiscaal worden afgetrokken met een maximum van 11,20 EUR per dag (voor het aanslagjaar 2010 – inkomsten 2009). Voor meer informatie zie <http://minfin.fgov.be/portail2/nl/themes/family/childcare/index.htm>.

A. WERKELIJKE VERBLIJFSDUUR⁷⁹

32. – De kinderen verblijven hoofdzakelijk bij mevr. en 1 weekend op 2 bij dhr., alsook de helft van de schoolvakanties bij dhr., hetgeen overeenstemt met een respectievelijk percentage van verblijfsduur van ***% en ***%.

– De kinderen verblijven één week op twee bij elke ouder hetgeen overeenstemt met een percentage van verblijfsduur van 50%.

B. CORRECTIE VAN DE BIJDRAGE IN NATURA⁸⁰

33. 1. De bijdrage in natura wordt echter niet uitsluitend door de verdeling van de verblijfsduur bepaald. Ze kan meer of minder bedragen naargelang de gewoonten die de ouders hebben aangenomen wat de tenlasteneming van bepaalde kosten betreft, zoals medische en schoolkosten, aankoop van kleding, enz.

In casu wordt niet aangetoond dat er rekening dient te worden gehouden met een extra bijdrage van vader en/of moeder OFWEL In casu beschikt het kind bij elke ouder over kledij, terwijl uit de stukken is gebleken dat de courante medische en schoolkosten uitsluitend voor rekening van dhr./mevr. zijn OFWEL In casu blijkt dat mevr. steeds de kleding koopt voor de kinderen.

*Bovendien blijkt dat dhr. rechtstreeks instaat voor betaling van bepaalde kosten (logopedie, lidgeld voetbal, dansen en chiro)*⁸¹.

*Hiermee rekening houdende, moet de tussenkomst in natura van dhr./mevr., waar het kind ***% van de tijd verblijft, worden herleid tot ***% van de brutokost van het kind/de kinderen (kost voor aftrek van de kinderbijslag), hetgeen neerkomt op *** EUR per maand (maandelijkse brutokost x % bijdrage in natura)*⁸².

*De bijdrage die mevr./dhr. ingevolge de bestaande verblijfsregeling in natura voor het kind/de kinderen levert, bedraagt na correctie, *** EUR per maand.*

2. Overwegende dat rekening dient te worden gehouden met de bijdrage in natura die dhr./mevr. levert, nu hij/zij de kinderen opvangt gedurende zes op veertien dagen, alsook gedurende de helft van de schoolvakanties; dat deze bijdrage in natura kan bepaald worden op gemiddeld 500 EUR per maand voor de twee kinderen samen⁸³.

34. Voorbeeld 1⁸⁴:

Brutokost van het kind (voor aftrek van de kinderbijslag): 670 EUR per maand

Verblijfsregeling:

Kind verblijft in een 5/9-regeling + ½ van de schoolvakanties, d.w.z. vijf op veertien dagen bij vader, alsook de helft van de schoolvakanties.

De bijdrage van vader in natura bedraagt: 37% (134/365).
De bijdrage van moeder in natura bedraagt: 63% (231/365).

Correctie van de bijdrage in natura:

In casu beschikt het kind bij elke ouder over een garderobe, terwijl de medische en schoolkosten uitsluitend voor rekening van de moeder zijn.

De bijdrage van vader in natura wordt herleid tot 29%, hetgeen neerkomt op 194 EUR per maand, zijnde 29% x brutokost van het kind (670 EUR).

De bijdrage van moeder in natura wordt herleid tot 71%, hetgeen neerkomt op 476 EUR per maand, zijnde 71% x brutokost van het kind (670 EUR).

79. Het percentage van verblijfsduur kan worden bepaald door de verhouding aantal dagen van verblijf bij dhr./mevr. t.o.v. totaal aantal dagen per jaar. Voorbeeldpercentage van verblijf (zoals bepaald in PCA – methode Renard):

- week/weekregeling of verblijfsco-ouderschap: 50% - 50%;
- eerste, tweede, derde en eventueel vijfde weekend van vrijdag na school tot maandag aan de school + ½ van de schoolvakanties: 34,47%;
- een weekend op twee van vrijdag na school tot maandag aan de school + ½ van de schoolvakanties: 33%;
- een weekend op twee + 1 avond per week + ½ van de schoolvakanties: 28,54%;
- eerste, tweede, derde en eventueel vijfde weekend van zaterdag 9.00 uur tot zondag 19.00 uur + ½ van de schoolvakanties: 25,34%;
- een weekend op twee van zaterdag 9.00 uur tot zondag 19.00 uur + ½ van de schoolvakanties: 23,79%;
- een weekend op twee van vrijdag na school tot maandag aan de school: 19,29%;
- een weekend op twee van zaterdag 9.00 uur tot zondag 19.00 uur: 14,25%;
- 24 uur per week: 10,09%;
- 12 uur per week: 7,12%;
- 6 uur per week: 3,56%.

80. Weging zoals bepaald in PCA - methode Renard: verdeling van de bijdrage in natura over de verschillende posten:

- gezondheid en sparen: 13,6%;
- voeding, verzorging en vrije tijd: 20,7%;
- woning: 30,8%;
- vervoer: 15,7%;
- kleding: 10,4%;
- opleiding en cultuur: 8,8%.

81. Brussel 3 november 2010, AR/2009/JR/207, onuitg. in Brussel 24 januari 2008, AR/2007/JR/156, onuitg.; Brussel 18 april 2007, RTDF 2009, 241.

82. Brussel 20 mei 2008, RTDF 2009, 273, noot N. DANDON en Brussel 26 juni 2007, RTDF 2008, 232.

83. Brussel 2 december 2010, AR/2010/JR/49, onuitg.

84. Brussel 20 mei 2008, RTDF 2009, 273.

Voorbeeld 2:

Aangezien dhr. er niet in slaagt aan te tonen dat hij ter gelegenheid van het uitoefenen van zijn recht van secundair verblijf – dat erin bestaat het kind/de kinderen één weekend op twee te ontvangen van zaterdagmorgen tot zondagavond, dit wil zeggen 14% van de tijd – andere kosten draagt dan die welke verbonden zijn aan voeding, lichaamsverzorging en vrije tijd, dit wil zeggen 20,7% van de totale kosten voor het kind/de kinderen volgens de statistieken gebruikt door Renard, moet de omvang van zijn directe bijdrage worden geraamd op ongeveer 2,90% van de brutokosten van het kind ($14\% \times 20,7\%$), hetgeen neerkomt op *** EUR per maand⁸⁵.

§ 5. VERDELING VAN DE ONDERHOUDSLASTEN TUSSEN DE OUDERS

35. De totale nettokost (brutokost – kinderbijslag en schoolpremie)⁸⁶ voor het kind/kinderen bedraagt *** EUR per maand.

*Dhr./mevr. dient ***% van de totale onderhoudskosten ten laste te nemen, gezien hij/zij over ***% van de in rekening genomen inkomsten beschikt, hetgeen neerkomt op een bijdrage van *** EUR (percentage van de inkomsten x nettokost). Mevr./dhr. dient ***% van de totale onderhoudskosten ten laste te nemen, hetgeen overeenstemt met een bijdrage van *** EUR per maand.*

*Rekening houdende met de bijdrage in natura van dhr./mevr., blijft er nog een bedrag te betalen van *** EUR per maand.*

*Hiermee rekening houdende, is de gevorderde onderhoudsbijdrage van *** EUR per maand een redelijk bedrag OFWEL Bijgevolg dient dhr./mevr. nog een onderhoudsbijdrage te betalen van *** EUR per maand.*

36. Rekening houdende met alle informatie waarover de rechtbank beschikt, niet enkel wat de behoeften van de kinderen, de middelen van partijen, maar ook wat de verdeling van de kosten

*en kinderbijslag in het kader van het verblijfsco-ouderschap betreft, zal elke ouder de verblijfsgebonden kosten verbonden aan zijn of haar verblijfsperiode op zich nemen, zijnde woonkosten, kosten van voeding en verzorging, vervoer, voor- en naschoolse opvang, en alle andere dagdagelijkse kosten die rechtstreeks verband houden met het verblijf van de kinderen). Alle verblijfsoverstijgende gewone kosten⁸⁷ (alle overige kosten als daar zijn schoolkosten, gewone kosten van geneeskundige en tandheelkundige verzorging, lidgelden en uitrusting van buitenschoolse en sportactiviteiten, kapper) én buitengewone kosten dienen ten laste te komen van beide ouders, volgens hoger bepaalde verdeelsleutel, hetzij ***⁸⁸.*

IV. BESLUIT

37. De wet van 19 maart 2010 bevestigt voor een groot deel de praktijk die reeds in de rechtspraak bestond omtrent de motivering van onderhoudsbijdragen. Verschillende wettelijke parameters werden immers al in de rechtspraak toegepast bij de beoordeling van de onderhoudsbijdrage. Het enige verschil met de vroegere praktijk bestaat erin dat de rechter nu duidelijk in zijn vonnis moet vermelden waarop hij zich baseert om de onderhoudsbijdrage te bepalen. De moeilijkste parameter is ongetwijfeld de kostprijs van een kind. Ondanks de verschillende methodes die voorliggen om de maandelijkse kost van een kind te bepalen, blijft het geen eenvoudige opdracht om deze parameter correct in te vullen. Dit geldt evenzeer voor de bepaling van de bijdrage van elke ouder in natura, waar men zich zeker niet enkel mag laten leiden door het percentage van de verblijfsduur, maar echt moet kijken naar de gewoonten die ouders hebben aangenomen met betrekking tot de tenlasteneming van bepaalde kosten. Tot slot bereikt de definitie van de buitengewone kosten m.i. niet het gewenste effect dat de wetgever heeft vooropgesteld. De nieuwe definitie komt de praktijk zeker niet ten goede en zet de deur op een kier voor nieuwe discussies tussen partijen. Misschien kunnen de aanbevelingen van de nog op te richten commissie op deze punten verduidelijking brengen, maar dit valt dus nog af te wachten...

85. Bergen 14 maart 2006, RTDF 2006, 601.

86. Brussel 2 december 2010, AR/2010/JR/49, onuitg.; Brussel 18 november 2010, AR/2010/JR/76, onuitg.; Brussel 7 oktober 2010, AR/2009/JR/226, onuitg.; Brussel 28 september 2010, AR/2010/JR/39, onuitg. en Brussel 3 november 2009, AR/2008/JR/234, onuitg.

87. Jeugdrb. Brussel 9 juni 2009, onuitg.

88. Brussel 3 december 2007, RTDF 2009, 250, noot J. THIERY.